

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády
ze dne 9. dubna 2008 č. 375

Stanovisko

**vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 215/2002 Sb., o státním dluhopisovém programu k získání finančních prostředků na poskytnutí návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu ke krytí výplaty náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen, ve znění zákona č. 177/2003 Sb.
(sněmovní tisk č. 454)**

Vláda na jednání své schůze dne 9. dubna 2008 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 215/2002 Sb., o státním dluhopisovém programu k získání finančních prostředků na poskytnutí návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu ke krytí výplaty náhrad ze Zajišťovacího fondu družstevních záložen, ve znění zákona č. 177/2003 Sb. (sněmovní tisk č. 454), a vyjádřila s tímto návrhem **nesouhlas**.

Vláda nepovažuje za žádoucí zavádět nesystémové dodatečné a nadstandardní odškodňování členů spořitelních a úvěrních družstev a dále tak rozšiřovat v minulosti přijatá obdobná nesystémová opatření zajišťující dodatečné nadstandardní odškodnění klientů zkrachovalých bank, a to zejména z dále uvedených důvodů.

1. Právní úprava zajišťující členům spořitelních a úvěrních družstev zpětnou výplatu náhrad za vklady u zkrachovalých spořitelních a úvěrních družstev je v rozporu s právní zásadou zákazu retroaktivity, v rozporu s principem stability právního řádu a přispívá k deformaci právního vědomí společnosti. Vzhledem k tomu je nutno předložený návrh zákona hodnotit jako protiústavní, neboť pokud stát nejprve stanoví pravidla pro odškodnění členů zkrachovalých spořitelních a úvěrních družstev z prostředků odevzdaných soukromými subjekty do systému pojištění vkladů a poté umožní zákonnou úpravou nakládat s těmito prostředky v rozporu s původně stanovenými pravidly, pak jde o zákonnou úpravu nerespektující ústavní zásadu právního státu, nehledě k tomu, že tím může dojít i k znevýhodnění určité skupiny subjektů oproti ostatním subjektům.

2. Odůvodnění předloženého návrhu zákona na dodatečné nadstandardní odškodnění členů zkrachovalých spořitelních a úvěrních družstev shledává vláda nesprávným a zavádějícím, a to zejména proto, že

- vyplacení dodatečných náhrad klientům některých zkrachovalých bank nelze srovnávat s obdobným opatřením pro členy spořitelních a úvěrních družstev, neboť ti byli spoluvlastníky družstva a měli tedy právo a ve svém zájmu i povinnost podílet se na chodu družstva; odpovědnost za špatnou činnost členy spořitelních a úvěrních družstev zvolených orgánů družstva a za výsledky jeho hospodaření nemůže být tudíž přenášena na stát,

- zavádějícím způsobem je v důvodové zprávě prezentován institut nucené správy zavedený v některých družstevních záložnách; tento institut je zde považován za neoprávněný zásah do vlastnického práva členů družstev, který jim znemožnil nakládat se svým majetkem; vláda upozorňuje na to, že ústavnost institutu nucené správy nebyla nikdy zpochybněna judikaturou ani nálezy Ústavního soudu, který se ústavností zavedení nucené správy ve spořitelních a úvěrních družstvech na základě stížností členů družstevních záložen rovněž zabýval, a to s tímto závěrem:

Rozhodnutím Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami o uvalení nucené správy na spořitelní a úvěrní družstvo byla bezprostředně dotčena práva spořitelního a úvěrního družstva jako právnické osoby, a nikoliv práva jednotlivých členů tohoto družstva. Eventuální dotčení práva člena družstva nakládat s finančními prostředky uloženými ve spořitelním a úvěrním družstvu je pouze zprostředkované a je determinováno podílem člena na odpovědnosti za hospodaření družstva, který je výrazem principu majetkové účasti družstevníků. Člen družstva však není účastníkem řízení o zavedení nucené správy. K námitce členů družstva o nemožnosti nakládat s finančními prostředky uloženými ve spořitelním a úvěrním družstvu v důsledku uvalení nucené správy postačí dodat, že smysl nucené správy spočívá v tom, aby ochránil zájmy členů tohoto družstva (vkladatelů) proti dalšímu prohlubování neschopnosti záložny vyplácet splatné vklady.

3. Dále je nutno přihlídnout k tomu, že s navrhovanou částkou 1,85 mld. Kč další návratné finanční výpomoci Zajišťovacímu fondu družstevních záložen ze státního rozpočtu by celková výše návratné finanční výpomoci poskytnuté tomuto fondu ze státního rozpočtu činila již 9,85 mld. Kč, a to za situace, kdy je naprosto zjevné, že tyto finanční prostředky nebudou do státního rozpočtu vráceny. V souvislosti s uvedeným Ministerstvo financí učinilo již v roce 2007 prohlášení o nedobytnosti pohledávek z již poskytnutých návratných finančních výpomocí uvedenému fondu, čímž došlo ke zhoršení hodnocení České republiky ohledně plnění Maastrichtských kritérií. Je třeba rovněž brát zřetel na to, že se Česká republika v současné době nachází v proceduře kontroly tzv. nadměrného schodku veřejných financí podle primárního práva Evropských společenství.